

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

співбесіди на 2026 рік

зі спеціальності D3/073 «Менеджмент» ОПП
«Менеджмент» ОС «Бакалавр», зі
спеціальності D3 «Менеджмент» ОПП
«Менеджмент організацій і адміністрування»
ОС «Магістр» (для осіб, які переводяться або
поновлюються)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРОГРАМА
співбесіди зі спеціальності D3/073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент»
ОС «Бакалавр»,**

**зі спеціальності D3 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент організацій і
адміністрування» ОС «Магістр»**

(для осіб, які переводяться або поновлюються)

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма співбесіди зі спеціальності D3/073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент» ОС «Бакалавр», зі спеціальності D3 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент організацій і адміністрування» ОС «Магістр» (для осіб, які переводяться або поновлюються). К. : МДУ, 2026. 35 с.

Укладачі: В.М. Мацука, М.О. Горбашевська.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри менеджменту та фінансів протокол №5 від 18.12.2025

ЗМІСТ

ВСТУП (ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА).....	4
ОСНОВНА ЧАСТИНА	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	29
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31

ВСТУП (ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

Програма співбесіди призначена для студентів, які переводяться, поновлюються за спеціальністю 073/D3 «Менеджмент» на ОС «Бакалавр» ОП «Менеджмент», ОС «Магістр» ОП «Менеджмент організацій і адміністрування» усіх форм навчання. Переведення, поновлення відбувається із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо.

Вимоги до підготовки вступників:

знання

- положень основних теорій та їх практичне осмислення, категорій, принципів, методів та сучасних моделей управління;

- концептуальних підходів, щодо реалізації сучасних механізмів менеджменту у практичному середовищі;

уміння

- розв'язувати складні проблеми і завдання, які виникають на різних рівнях системи управління, що передбачає аналіз і синтез зібраної інформації, вибір методів та інструментів сучасного менеджменту, застосування інноваційних підходів;

- комунікативність;

- навички формування і доведення інформації до аудиторії;

- здатність створювати ефективні комунікаційні зв'язки;

автономність, ініціативність і відповідальність

- навички прийняття нетривіальних рішень;

- прийняття відповідальності за особисті дії та дії колективу;

- здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

3. Характеристика змісту програми:

3.1. Індивідуальна усна співбесіда передбачає виконання певних атестаційних кваліфікаційних завдань, що об'єктивно визначає рівень освітньої та професійної підготовки претендентів.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ, ПОНОВЛЮЮТЬСЯ 2 КУРС ОС «БАКАЛАВР»

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Тема 1. Предмет і функції економічної теорії

Зародження економічних знань. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки.

Сучасні напрямки, школи і течії економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні.

Предмет дослідження в економічній теорії. Різні підходи до його визначення і аналізу різними школами. Складові частини сучасної економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія.

Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства.

Економічні категорії, закони і принципи. Система економічних законів. Пізнання та використання економічних законів. Методологічні аспекти механізму дії і використання економічних законів людьми.

Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі конкретно-економічних наук.

Економічна теорія - наукова основа економічної політики держави. Взаємозв'язок економічної теорії, економічної політики та господарської практики.

Тема 2. Основні методи пізнання соціально-економічних процесів

Специфіка соціально-економічних досліджень. Мікроекономічний та макроекономічний рівні досліджень. Емпіричні та теоретичні методи.

Метод абстракції. Єдність абстрактного і конкретного. Сходження від абстрактного до конкретного.

Методи аналізу та синтезу. Математичні і статистичні методи та поєднання кількісного і якісного аналізу. Системність та єдність логічного та історичного аналізу.

Методи індукції і дедукції.

Методи економіко-математичного гіпотетичного моделювання та графічних зображень.

Тема 3. Економічні потреби суспільства. Економічні інтереси

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку.

Суперечність між суспільними потребами і економічними ресурсами суспільства. Вибір альтернатив ефективного використання обмежених ресурсів та виробничих можливостей.

Економічні потреби суспільства, їх суть і структура. Корисність продукту. Економічний закон зростання потреб. Формування потреб.

Економічні інтереси, їх сутність та суб'єкти. Взаємозв'язок інтересів і потреб. Єдність і протиріччя інтересів економічних суб'єктів та шляхи їх розв'язання.

Економічні потреби та інтереси - рушійна сила соціально-економічного розвитку.

Тема 4. Економічна система суспільства. Відносини власності

Формаційний та цивілізаційний підходи до процесів суспільного розвитку. Об'єктивні основи розвитку людської цивілізації. Етапи розвитку та гуманістична спрямованість цивілізаційного процесу.

Економічна система, її сутність та структурні елементи. Продуктивні сили як матеріальна основа економічної системи.

Економічні відносини як суспільна форма і спосіб організації економічної системи. Типи і еволюція економічних систем.

Власність як економічна категорія. Місце та роль власності в економічній системі.

Власність та право власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Нові об'єкти власності.

Види і форми власності та форми господарювання. Плюралізм форм власності в ринковій економіці.

Людина в економічній системі як виробник, суб'єкт виробничих відносин, кінцева мета суспільного виробництва.

Тема 5. Форми організації суспільного виробництва та їх еволюція

Виробництво як основа життя та розвитку суспільства. Процес праці і процес виробництва. Суспільне виробництво і відтворення.

Прості моменти процесу праці. Зміст і структура виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво.

Основні фактори суспільного виробництва та їх взаємозв'язок. Виробнича функція. Крива виробничих можливостей.

Ефективність виробництва та її економічні та соціальні показники.

Загальні форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. їх суть та основні риси.

Умови виникнення товарного виробництва. Проста і розвинена форми товарного виробництва, їх спільні риси та відмінності. Товарне виробництво як основа ринкової економіки та його роль в економічному розвитку суспільства.

Економічні та неекономічні блага. Товар як фундаментальна категорія товарного виробництва. Вартість, споживна вартість та цінність товару.

Альтернативні теорії формування вартості товарів та послуг.

Закон вартості, його сутність та функції.

Тема 6. Теорія грошей

Гроші як субстанціональна категорія ринкового господарства та розвинута форма товарних відносин. Концепції виникнення та суті грошей. Специфіка вартості грошей.

Функції грошей та їх еволюція. Гроші та ціна.

Грошовий обіг і його закони. Грошова маса, її структура та агреговані показники. Грошовий ринок. Пропозиція та попит на гроші. Рівновага грошової та товарної мас. Модель І.Фішера.

Грошова система, її основні елементи та тини. Еволюція грошових систем. Види та природа сучасних грошей. Створення грошової системи в Україні.

Суть, причини та види інфляції. Стагфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна державна політика.

Тема 7. Ринкова економіка: суть, функції і структура. Суб'єкти ринкової економіки

Теоретичні засади становлення ринкових відносин. Ринкове господарство як невід'ємний компонент товарного виробництва. Об'єктивні передумови виникнення ринку. Типи ринків.

Сучасний ринок, його сутність, види і структура. Соціально-економічні фактори і основні структурні елементи товарного ринку. Ринки предметів споживання і послуг, засобів виробництва, науково-технічних розробок та інформації. Фінансово-кредитний та валютний ринки. Ринок праці (робочої сили).

Функції ринку: відтворювальна, регулююча, стимулююча та контролююча. Ринок як сигнальна кон'юнктурно-економічна система.

Основні суб'єкти ринкової економіки. Домогосподарства і сім'я як суб'єкти ринкової економіки, їх цілі, функції та проблеми.

Підприємства (фірми) як виробники основної маси товарів і послуг, що задовольняють потреби людини та як суб'єкти ринку. Цілі та функції підприємства. Організаційні та правові форми підприємства та їх класифікація. Господарські товариства. Посередники на ринку.

Держава як суб'єкт ринкового господарства. Цілі, функції та механізми впливу держави на ринкову економіку.

Закон попиту і пропозиції. Попит і пропозиція як елементи ринку. Взаємодія попиту і пропозиції з ціною. Еластичність попиту і пропозиції.

Тема 8. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва. Оборót капіталу

Сутність капіталу. Його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Теорії капіталу та їх сучасне трактування.

Первісне нагромадження капіталу — початковий фактор формування ринкового підприємництва. Особливості сучасного нагромадження капіталу в Україні.

Капітал і витрати виробництва. Концепції витрат виробництва. Види витрат виробництва та особливості їх динаміки. Прибуток (дохід) на капітал і фактори, що його визначають. Маса і норма прибутку.

Промисловий капітал та його кругообіг. Стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу.

Оборот капіталу, його сутність. Співвідношення категорій кругообіг і оборót капіталу. Швидкість оборóту капіталу. Основний і оборóтний капітал. Час оборóту капіталу та його складові частини.

Амортизація та відтворення основного капіталу. Фізичний та моральний знос основного капіталу. Амортизаційний фонд як одне з джерел відтворення основного капіталу.

Тема 9. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу

Об'єктивна зумовленість та сутність економічної інфраструктури. Ринок як особлива інфраструктурна система. Загальне уявлення про інфраструктуру ринку. Організаційно-технічна інфраструктура ринку. Товарна біржа. Фінансово-кредитна інфраструктура ринку. Науково-дослідницька інфраструктура ринку. Інтернет-торгівля у сфері ринкової інфраструктури.

Природа і генезис торговельного капіталу. Торговельний капітал як відокремлена частина промислового капіталу. Особливості сфери функціонування торговельного капіталу та його функціональна структура. Витрати обігу. Торговельний прибуток і його норма.

Генезис, природа і джерела позичкового капіталу. Позичковий процент. Норма позичкового проценту та його динаміка. Межі коливання. Кредитно-банківська система як сфера руху позичкового капіталу.

Акціонерно-корпоративний капітал. Цінні папери акціонерних товариств. Формування акціонерного капіталу і акціонерних товариств в трансформаційній економіці України.

Роль ринкової інфраструктури в регулюванні економічних процесів.

Тема 10. Монополія та конкуренція в ринковій економіці

Конкуренція і монополізм як основоположні атрибути ринкової економіки. Сутність і генезис економічної конкуренції. Конкуренція - антипод монополізму. Всеохоплюючий характер конкуренції. Економічний закон конкуренції.

Сутність, витоки та види монополізму. Організаційні форми монополістичних структур.

Види конкуренції. Досконала або вільна і недосконала конкуренція. Типи ринків недосконалої конкуренції: чиста монополія, монополістична конкуренція, олігополія. Цінова та нецінова конкуренція. Монопольні ціни.

Галузеві олігополістичні ринкові ситуації. Основні риси олігополістичної конкуренції. Неціновий характер і основні засоби олігополістичної конкуренції.

Монопольна влада. Недоліки надмірної монополізації економіки. Антимонопольна політика і антимонопольне законодавство. Антимонопольна політика в Україні.

Тема 11. Ринкові відносини в аграрному секторі економіки

Аграрні відносини, їх зміст та особливості. Суб'єкти аграрних відносин.

Земля як економічна категорія і фактор виробництва.

Форми власності на землю і форми господарювання в сільському господарстві. Фермерські господарства. Кооперативні господарства. Державні господарства. Змішані господарства.

Рентні відносини. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Розподіл і використання рентного доходу. Орендна плата і її структура. Земельний податок.

Ринок землі. Попит і пропозиція на землю. Ціна землі.

Агропромислова інтеграція і агропромисловий комплекс.

Сучасні проблеми реформування та піднесення сільського господарства в Україні. Державна політика регулювання та підтримки сільськогосподарського виробництва.

Тема 12. Закономірності та особливості розвитку перехідних економік

Закономірності і сутність еволюційного переходу економічної системи до її наступного типу. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання.

Криза та розпад командно-адміністративної системи і необхідність переходу економіки постсоціалістичних країн до ринкових відносин. Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки. Еволюційний шлях та радикальний перехід («шокова терапія») до ринку.

Основні напрямки формування сучасних ринкових відносин. Становлення і розвиток підприємництва та конкурентного середовища. Формування державного і ринкового механізмів регулювання економіки. Державне регулювання в перехідній економіці. Роль, засоби та інститути державного регулювання трансформованої економіки.

Лібералізація економіки та приватизація власності, формування ринкової інфраструктури, структурна перебудова та демонополізація економіки, фінансова стабілізація в країні та соціальна підтримка частки населення — важливіші закономірності переходу постсоціалістичних країн до ринкової економіки.

Динаміка і структура виробництва в перехідній економіці. Трансформаційний спад та макроекономічна незбалансованість на початковому етапі переходу до ринку. Макроекономічна стабілізація та перехід до економічного зростання - головні напрямки макроекономічної політики. Її типи та інструменти. Монетарний підхід до фінансової стабілізації.

Тема 13. Підприємство (фірма) в перехідній економіці

Підприємство, фірма як основна мікроекономічна ланка країни та головна сфера ринкової трансформації її економіки. Стан підприємства в перехідній економіці. Вплив макроекономічної політики на підприємства, фірми.

Типи приватизованих підприємств в перехідній економіці. Структура капіталу приватизованих підприємств. Основні групи інвесторів та їх інтереси. Участь держави в управлінні підприємствами. Основні моделі управління.

Реструктуризація підприємств в умовах переходу до ринку. Організаційна реструктуризація. Фінансова реструктуризація.

Інфраструктура професійної підтримки підприємств, фірм. Консультування щодо управління (менеджмент-консалтинг). Аудит і бухгалтерське консультування. Юридичне консультування. Консультування з питань організації виробництва і реалізації та з інших питань.

Тема 14. Теоретичні аспекти ринкової трансформації економіки України

Цілі та основні напрямки ринкової трансформації економіки України.

Інституціональні перетворення в Україні.

Роздержавлення і приватизація - основа ринкових перетворень відносин власності і економічної структури виробництва. Форми і механізм роздержавлення та приватизації.

Демонополізація та формування конкурентного середовища. Реформування фінансово-податкової та грошово-кредитної систем. Формування ринкових відносин в агропромисловому комплексі. Соціальна складова економічних перетворень в Україні.

Тіньова економіка в Україні: причини, соціально-економічні наслідки та шляхи подолання.

Зовнішньоекономічна політика України в перехідний період.

Формування українського типу відкритої економіки. Структура і форми міжнародних економічних зв'язків України.

Основні проблеми та суперечності перехідних процесів в Україні.

Роль держави в становленні ринкової економіки України.

Політика реформ та економічна безпека держави.

Тема 15. Економічна теорія - наукова основа економічної політики держави

Сутність і цілі економічної політики. Взаємозв'язок економічної теорії і економічної політики. Кейнсіанська, неоліберальна та монетаристська концепції макроекономічної політики.

Національно-економічні інтереси - вихідний пункт визначення національної економічної політики.

Моделі ринку і економічної політики. Американська, або ліберальна, модель ринку. Німецька, або неоліберальна, модель ринку. Англійська, або європейсько-кейнсіанська, модель ринку. Моделі ринку в нових індустріальних країнах, що розвиваються.

Тема 16. Держава та її економічні функції в ринковій економіці

Держава як суб'єкт економічної системи. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція. Кейнсіанська і неокласична моделі регулювання економіки.

Економічні функції держави. Місце і роль держави в командній економіці. Економічні функції держави в сучасній ринковій економіці. Система цілей державного макроекономічного регулювання.

Форми, методи та інструменти регулювання економіки. Правові, економічні та адміністративні методи. Прямі та непрямі методи. Фінансово-кредитне регулювання економіки. Бюджетно-податкова система як інструмент економічної політики держави.

Державний сектор та державне підприємництво як спосіб реалізації економічних функцій держави.

Тема 17. Фінансово-кредитна система

Фінанси в системі економічних відносин. Суть фінансів та їх функції. Суб'єкти та види фінансових відносин. Фінансова система. Фінанси підприємництва. Фінанси населення. Загальнодержавні фінанси.

Сутність і структура державного бюджету. Державний бюджет та позабюджетні фонди. Місцеві бюджети. Бюджетна та податкова системи. Сутність і структура податків. Податкова система в Україні. Державні витрати та дефіцит бюджету. Джерела покриття бюджетного дефіциту. Державний борг.

Кредитна система. Суть та функції кредиту. Основні форми кредиту. Банківський кредит. Роль кредиту в сучасній ринковій економіці. Закономірності розвитку кредитної системи. Кредитно-грошова політика в Україні.

Банківська система. Банк як економічна категорія. Структура банківської системи та її еволюція. Банки їх види та функції. Основні банківські операції. Банківський прибуток.

Цінні папери та їх види. Акції. Облігації. Казначейські зобов'язання та ощадні сертифікати. Ринок цінних паперів. Фондова біржа.

Тема 18. Економічне відтворення та економічне зростання. Циклічні коливання в економіці

Сутність і багатогранність процесу суспільного відтворення. Суспільний продукт та закономірності його розширеного відтворення. Відтворення елементів економічної системи.

Економічне зростання: сутність, типи і фактори. Основні моделі економічного зростання: кейнсіанська, неокласична, Домара-Харрода.

Фактори економічного зростання. Науково-технічна революція та її роль в економічному зростанні. Заощадження та нагромадження. Інвестиції - ключова ланка перетворення структури народного господарства та передумов економічного зростання.

Циклічність економічного розвитку. Основні характеристики циклів. Економічні і структурні кризи. Малі і середні цикли. Довгі хвилі Н.Д. Кондратьєва. Державне антикризове регулювання економіки.

Тема 19. Доходи, їх джерела та розподіл. Зайнятість і відтворення робочої сили в перехідній економіці

Сутність доходу як економічної категорії. Доходи населення, їх види та джерела формування.

Сутність та механізм розподілу доходів. Функціональний та персональний розподіл доходів. Форми розподілу доходів за трудові результати та економічну діяльність. Заробітна плата: як ціна товару

«робоча сила» та форма розподілу за результатами праці. Форми та системи заробітної плати. Дохід від кооперативно-колективної та індивідуальної трудової діяльності. Підприємницький дохід. Доходи від власності та рентні доходи.

Сімейні доходи, їх структура та використання. Заощадження як необхідний елемент в структурі сімейних доходів. Номінальні та реальні доходи. Диференціація доходів та її межі. Крива Лоренца.

Соціальні аспекти економічних відносин. Рівень та якість життя населення. Прожитковий мінімум. Бідність і процеси маргіналізації населення. Тіньова економіка та її вплив на соціально-економічний розвиток. Еволюція соціальної структури суспільства.

Необхідність та сутність системи соціального захисту населення. Основні елементи механізму соціального захисту. Державне регулювання

розподілу доходів. Роль держави у забезпеченні соціального захисту в умовах переходу до ринкової економіки.

Зайнятість, її суть і форми. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Причини та форми безробіття. Сутність та фактори розширеного відтворення робочої сили.

Роль держави у регулюванні зайнятості та відтворенні робочої сили.

Тема 20. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок

Сутність, етапи становлення та основні риси світового господарства. Сучасна структура світового господарства.

Міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація економіки як основа формування світового господарства. Транснаціональні корпорації і розвиток міжнародних виробничих зв'язків.

Міжнародна економічна інтеграція та її організаційні форми.

Світова торгівля: сутність та структура. Всесвітній ринок товарів і послуг. Сучасні тенденції розвитку світової торгівлі. Торговельна політика, її види та інструменти. Теорія порівняльних витрат. Торговельний і платіжний баланс. Сучасні тенденції розвитку світової торгівлі.

Міжнародні кредитні відносини і механізм їх регулювання.

Зміст і структура світової валютної системи. Валютні курси. Конвертованість валют. Валютні ринки.

Міграція населення і світовий ринок праці. Сутність і причини, форми і тенденції розвитку міграції робочої сили.

Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Тема 21. Глобалізація світогосподарських зв'язків та загальноцивілізаційні проблеми людства

Сучасна глобалізація світогосподарських зв'язків і виникнення загальноцивілізаційних проблем людства. Природа і види глобальних проблем сучасності та їх класифікація.

Паливно-енергетична та сировинна проблеми. Демографічні проблеми світу і шляхи їх вирішення.

Проблема і шляхи скорочення зон зубожіння, голоду і хвороб у світі. Масштаби загрози і шляхи вирішення екологічних проблем.

Національні і глобальні проблеми роззброєння та демілітаризації економіки.

Взаємопов'язаний характер, економічні основи та шляхи вирішення глобальних проблем людства. Необхідність і форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних економічних проблем.

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

Тема 1. Методологічні засади теорії організації

Сутність поняття «організація». Закони організації. Закони функціонування (статики) організації. Принципи організації. Етапи розвитку організації. Збереження рівноваги організації та її цілісності.

Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі

Організаційні теорії. Еволюція теоретичних концепцій організації. Основні моделі організації: органічна та механістична моделі. Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.

Тема 3. Організація як система

Формування системних уявлень. Системність як загальна властивість матерії. Системний підхід (погляд). Будова систем: підсистема, елемент, структура, зв'язок. Класифікація систем. Аспекти організаційного порядку. Типологія організацій. Класифікація організацій за ознаками.

Тема 4. Організація як соціум

Соціальна організація і соціальна спільність. Людина як елемент соціальної системи. Активність і опірність соціальної організації. Загальні риси соціальної організації. Основні види соціальних організацій. Механізми регулювання (регулятори) у соціальних системах.

Тема 5. Організаційний процес

Організаційна діяльність. Альтернативні парадигми організаційного процесу. Система управління – кібернетичний підхід. Принцип управління. Оптимізація управління. Адаптивні й такі, що самі настроюються системи. Методи управління.

Тема 6. Самоорганізація

Природно-наукові засади синергетики. Ентропія. Самоорганізація як ґрунтовний процес природи. Антиентропійна спрямованість самоорганізації. Сутнісний зміст синергетики. Процеси самоорганізації. Принципи самоорганізації. Гнучкість організації. Сталість організації. Типи сталості.

Тема 7. Зовнішнє й внутрішнє середовище організації

Внутрішнє середовище організації. Зміни всередині організації (внутрішні фактори): цілі, завдання, структура, технологія, люди. Культура та імідж. Взаємозв'язок внутрішніх факторів. Зовнішнє середовище організації. Мікрооточення: партнери; конкуренти; центральні та місцеві органи влади; навколишнє населення; природні умови. Макрооточення: міжнародні події та оточення; стан економіки; соціальні фактори; політичні обставини; розвиток науки й технології; право; соціально-суспільні фактори. Методи дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

Тема 8. Організаційне проєктування

Концептуальні терміни: організаційна форма управління (ОФУ); відносини; децентралізація; стратегія; структура; виробнича структура; технологічна структура; зв'язок; структура управління; ланка управління; рівень управління. Сутність та етапи організаційного проєктування. Концептуальні підходи до проєктування організаційних форм управління. Процес проєктування організаційних форм управління. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Показники оцінки ефективності. Методика розрахунку основних коефіцієнтів. Криза парадигми традиційного менеджменту, перспектив розвитку організаційних утворень.

Тема 9. Культура організації

Зміст понять «культура» і «організаційна культура». Концептуальні підходи до формування організаційної культури. Типологія організаційних культур. Визначальні фактори культури організації. Підходи до типізації організаційних культур. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ, ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА ОС «БАКАЛАВР» З КУРС

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ; ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ (див. ст. 5-12)

МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і закономірності менеджменту. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Тема 4. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Сутність та класифікація методів менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Процес управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури. Особливості процесу управління. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Якість управлінських рішень. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Взаємодія структур організації.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівників в процесі мотивування. Теорії і моделі процесу мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю. Види управлінського контролювання.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації. Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднуюча функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керування. Критерії оцінки стилю менеджера. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 13. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації. Особливості оцінки різновидів ефективності. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Напрями підвищення ефективності управління організацією. Сутність та різновиди відповідальності та етики в менеджменті. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту. Культура менеджменту.

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у вихідну продукцію. Об'єктивні закономірності управління виробництвом. Сутність операційної функції. Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент. Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція». Особливості операційного менеджменту. Структура процесу реалізації операційного менеджменту.

Тема 2. Операційна стратегія як основа проєктування операційної системи

Коло стратегічних питань, що вирішується у операційному менеджменті. Сутність та етапи розробки операційної стратегії. Виражена компетентність підприємства. Формування стратегії виробництва товару. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Розробка стратегії процесу. Типи процесів. Порівняння стратегій процесів. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Застосування «дерева рішень» у проєктуванні продукту або процесу.

Тема 3. Операційна система організації: поняття, склад та види

Сутність системного підходу до операційного менеджменту. Операційна система як об'єкт управління. Елементи операційної системи. «Входи» та «виходи» операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем.

Тема 4. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Продукт як результат операційної діяльності підприємства. Операційні процеси організації. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Організація операційного процесу у просторі. Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства.

Тема 5. Управління процесом проєктування операційної системи

Проєктування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проєктування операційної системи. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Проєктування виробничих потужностей. Проєктування та місце розташування підприємства: фактори мікро і макросередовища. Проєктування робіт і нормування праці.

Тема 6. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Контролювання операційного процесу. Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу.

Тема 7. Основи управління проєктами

Сутність проєктного підходу до управління організацією. Значення та основні завдання в процесі управління проєктами. Планування проєктів. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Ганта. Контроль проєктів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проєктами методом оцінювання та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM).

Тема 8. Основи менеджменту якості

Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Основні підходи щодо менеджменту якості. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000.

Тема 9. Управління результативністю операційної діяльності

Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності

операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності.

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку МЕВ. Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Місце окремих угруповань країн у СГ і МЕВ. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) як концепція перебудови МЕВ.

Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин

Доколоніальний період розвитку МЕВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕВ. МЕВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля періоду первісного нагромадження капіталу. МЕВ капіталізму вільної конкуренції та монополістичного капіталізму. МЕВ у міжвоєнний період. Новий період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства.

Тема 4. Середовище міжнародних економічних відносин

Поняття середовища МЕВ, його структура й особливості. Економічне середовище функціонування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх розвитку. Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Центробіжні тенденції в МЕВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища. Політико-правове середовище. Соціально-культурне середовище.

Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Міжнародний поділ праці (МПП) - вихідна основа розвитку СГ і МЕВ. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Монополізація світової торгівлі. Кон'юнктура товарних ринків - сутність, фактори формування і розвитку, система показників вивчення й основні форми виявлення. Ціноутворення на світовому ринку. Види і форми МТ. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Засоби зовнішньоторговельної політики. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Передумови й особливості участі України в МТ.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг. Регулювання МЕВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС. Проблеми участі України в міжнародній торгівлі послугами.

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу. «Інвестиційний клімат». Іноземні інвестиції в економіці України. ТНК - головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва. Спільні підприємства (СП). Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні. Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Офшорні зони. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності.

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу інтелекту». Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їх роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

НТС як форма МЕВ. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності. Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Еволюція світової валютної системи. Механізм міжнародних розрахунків. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Сутність та особливості розвитку євrorинку. Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів. Проблеми зовнішньої заборгованості. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) - закономірність розвитку світового господарства і МЕВ. Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн. Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західно-європейської економічної інтеграції. Європейська

асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС - ЄАВТ. Північноамериканська економічна інтеграція. Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні угруповання країн Африки. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Економічна діяльність ООН, її рівні. МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка». Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Банк міжнародних розрахунків (БМР). Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Міждержавні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються. Міждержавні галузеві організації. Міжнародні об'єднання підприємців. Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕН. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Національні економічні інтереси України у сфері МЕН: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЕН: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС.

Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР у зближенні якісних характеристик сучасного виробництва. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕН у налагодженні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Глобальні проблеми СГ і МЕН.

ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ, ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА ОС «БАКАЛАВР» 4 КУРС

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ; МЕНЕДЖМЕНТ; ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ; МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ (див.ст.11-18)

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій

Роль та значення управління персоналом як науки. Людина як суб'єкт і об'єкт управління персоналом. Особливості та роль персоналу в досягненні конкурентоспроможності. Проблеми та тенденції у кадровому менеджменті. Управління персоналом як специфічна функція менеджменту. Зміст понять «трудові ресурси», «персонал», «трудовий потенціал» «кадри». Етапи історичного розвитку управління персоналом. Аналіз сучасних концепцій і теорій управління персоналом.

Тема 2. Управління персоналом як соціальна система

Характерні риси особистості, що пов'язані з її поведінкою в організації. Поняття особистості. Ціннісна орієнтація працівника. Індивід й індивідуальність. Класифікація персоналу за категоріями та її характеристика. Основні характеристики персоналу організації. Чисельність та структура персоналу організації. Структура персоналу. Співвідношення та зміст понять «професія», «спеціальність», «кваліфікація», «посада». Вимоги до професійно-кваліфікаційного рівня працівників. Компетентність і компетенції працівника. Види компетенції та їх рівні.

Тема 3. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації

Поняття та значення кадрової політики в організації. Фактори, що впливають на формування кадрової політики та умови її реалізації. Класифікація типів кадрової політики за основними ознаками. Зміст кадрової політики на різних етапах життєвого циклу організації. Етапи розробки (проектування) кадрової політики та їх зміст. Сутність стратегії управління персоналом. Основні типи кадрової стратегії. Взаємозв'язок стратегії розвитку організації, стратегії управління персоналом та кадрової політики.

Тема 4. Кадрове планування в організаціях

Поняття кадрового планування. Мета та завдання планування роботи персоналом на підприємстві. Види планування. Фактори, що впливають на визначення потреб у персоналі. Поняття маркетингу персоналу та його функції. Методи визначення потреб підприємства у персоналі. Оперативний план роботи з персоналом в організації. Індивідуальний план працівника. Структура інформації про персонал.

Тема 5. Організація набору та відбору персоналу

Зміст процесу набору та наймання працівників. Професійна орієнтація та профорієнтаційна робота. Методи та форми професійної орієнтації. Профорієнтація: суть і завдання, організація роботи. Моделі та методи відбору працівників. Етапи відбору кадрів. Професійний відбір персоналу. Рішення про найм. Трудова адаптація та її види: організаційна, соціально-психологічна, професійна, психофізіологічна. Наставництво.

Тема 6. Організування діяльності та функції служб персоналу

Призначення та роль сучасних служб персоналу в організації. Стан, проблеми і тенденції розвитку кадрових служб. Основні функції та відповідальність кадрових служб.

Інформаційне та методичне забезпечення служби персоналу. Автоматизовані програми з управління персоналом. Основні регламентуючі документи в організації діяльності кадрових служб. Організація обліку та звітності з персоналу.

Тема 7. Формування колективу організації

Колектив як соціальна група. Ознаки колективу. Функції колективу та його різновиди в організації. Роль керівника та менеджера з персоналу у формуванні колективу. Види структур трудового колективу. Колектив як вища форма внутрішньої організації групи. Ознаки колективу. Принципи та етапи процесу створення трудового колективу. Роль корпоративної культури у формуванні колективу організації. Формальна і неформальна структура трудового колективу.

Тема 8. Згуртованість та соціальний розвиток колективу

Згуртованість колективу. Особливості управління персоналом на етапах розвитку колективу. Колектив і команда: спільне та від'ємне. Соціально-психологічні особливості колективу як об'єкта управління. Соціальні ролі особистості. Вимоги до психологічних якостей працівників і керівників сучасних організацій. Методи вивчення соціально-психологічного клімату в колективі. Сутність і значення соціального розвитку колективу.

Тема 9. Оцінювання персоналу в організації

Оцінювання персоналу в сучасній організації. Сутність та різновиди оцінювання персоналу за цілями. Критерії та методи оцінювання персоналу. Основні принципи ефективного ділового оцінювання працівників. Оцінювання якості роботи різних категорій персоналу. Показники оцінювання різних категорій посад керівників. Атестація персоналу: сутність та види. Призначення та зміст атестаційної комісії. Організація та порядок проведення атестації персоналу.

Тема 10. Управління розвитком і рухом персоналу організації

Загальний і професійний розвиток персоналу. Навчання персоналу. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка. Перспективи професійного зростання в Україні. Поняття про трудову кар'єру та службове зростання. Планування та управління службовою кар'єрою працівників. Моделі кар'єри. Фактори, що визначають напрям та швидкість кар'єри. Управління мобільністю кадрів. Аналізування потреб та оцінка плану розвитку персоналу. Планування та підготовка кадрового резерву. Суміщення професій. Види кадрових нововведень. Інноваційний потенціал працівника.

Тема 11. Управління процесом вивільнення персоналу

Причини та фактори вивільнення персоналу. Процедура звільнення. Соціальні та виробничі критерії вибору працівників на звільнення. Соціальні гарантії. Особливості виходу працівників на пенсію як форма звільнення. Поняття та значення абсентеїзму. Управління плинністю кадрів та фактори, що їх зумовлюють. Розробка заходів із регулювання плинності персоналу. Управління якістю трудового життя працівників організації. Управління безпекою персоналу.

Тема 12. Соціальне партнерство в організації

Соціальне партнерство як засіб узгодження інтересів роботодавця і працівників. Механізм функціонування системи соціального партнерства. Інтереси роботодавця і працівників. Колективний договір як засіб зміцнення соціального партнерства. Регулювання соціально-трудових відносин в організації. Громадські організації. Роль профспілкової організації у представництві інтересів найманих працівників.

Тема 13. Ефективність управління персоналом

Система економічних, соціальних та організаційних показників управління персоналом: сутність та зміст. Критерії ефективності управління персоналом. Комплексна оцінка ефективності управління персоналом. Взаємозалежність ефективності діяльності підприємства та результатів роботи персоналу. Ефективність витрат на персонал.

МАРКЕТИНГ

Тема 1. Теоретичні основи та зміст маркетингу у туризмі

Соціально-економічна сутність маркетингу. Поняття маркетингу. Історичні передумови виникнення маркетингу. Основні сучасні та класичні визначення маркетингу. Етапи розвитку маркетингу.

Концепції маркетингу. Концепції маркетингу: товарна, збутова, ринкова, концепція соціально-етичного (соціально-відповідального маркетингу), маркетинг відносин. Маркетинг як система управління, орієнтована на ринок. Маркетинг як діяльність на ринку. Значення маркетингу.

Види маркетингу. Маркетинг залежно від сфер застосування. Маркетинг споживчих товарів. Маркетинг товарів промислового призначення. Маркетинг послуг. Маркетинг організацій. Маркетинг окремих осіб. Маркетинг місць. Маркетинг ідей. Типи маркетингу залежно від рівня використання. Мікромаркетинг. Макромаркетинг. Види маркетингу залежно від цілей діяльності. Комерційний та некомерційний маркетинг (метамаркетинг), їх порівняльна оцінка. Види маркетингу за територіальною ознакою. Маркетинг на внутрішньому ринку (локальний, регіональний, національний). Маркетинг на зовнішньому ринку (експортний, зовнішньоекономічний, міжнародний, глобальний);).

Тема 2. Основні умови та принципи застосування маркетингу у підприємствах

Принципи, мета, завдання та функції маркетингу. Загальні та конкретні цілі маркетингу, їх характеристика. Ієрархія цілей маркетингу. Класичні завдання маркетингу. Завдання маркетингу туризму залежно від стану попиту на ринку.

Ринок, формування попиту та пропозиції на ньому.

Специфіка і зміст маркетингу. Маркетингова програма: механізм створення цінностей і зв'язків зі споживачами. Маркетинг як механізм реалізації можливостей підприємства в нестабільних ринкових умовах. Маркетинг як філософія бізнесу та управління. Маркетинг як динамічна сфера економічної діяльності.

Сучасні тенденції розвитку маркетингу підприємств. Завдання, які виникають перед компаніями у зв'язку з розвитком маркетингу. Визначення нових тенденцій розвитку маркетингу.

Комплекс маркетингу. Маркетинг-мікс.

Тема 3. Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень

Інформація, її сутність, вимоги до маркетингової інформації. Законодавство України про інформацію та програму інформатизації. Маркетингова інформаційна система (МІС), її склад та характеристика. Маркетингові дослідження як основна складова формування банку даних МІС підприємства. Сутність, види та методи маркетингових досліджень. Використання загальнонаукових, аналітичних, прогностичних методів. Процес маркетингових досліджень: сутність і характеристика етапів. Маркетингове середовище туристичних підприємств. Маркетингове середовище: сутність, склад, характеристика. Визначення маркетингового середовища. Склад маркетингового середовища: макро- і мікросередовища. PEST- фактори та їх характеристика. Характеристика мікросередовища (фактори безпосереднього оточення: постачальників, покупців, конкурентів,

маркетингових посередників, контактних аудиторій). Фактори внутрішнього середовища туристичного підприємства та їх характеристика.

Тема 4. Вивчення потреб і поведінки споживачів та вибір цільових сегментів

Потреби і попит суб'єктів ринку: сутність, класифікація, вимірювання потреб, методи дослідження попиту. Моделювання поведінки покупців. Етапи прийняття рішення щодо придбання продукції виробничого призначення. Етапи прийняття рішення про придбання споживчих товарів. Сутність та ознаки сегментації ринку. Стратегії маркетингу щодо сегментації ринку. Типологія споживачів.

Тема 5. Маркетингова товарна політика

Сутність та основи формування продуктової політики. Товар, його сутність та складові. Продуктовий портфель підприємства. Номенклатура та асортимент продуктів. Характеристика товарного асортименту (ширина, глибина, порівнюваність). Шляхи розширення асортименту: нарощування, насичення.

Стратегічні підходи до розробки продукту-новинки. Нові товари в маркетингу: сутність, типи нововведень, етапи розроблення нових продуктів. Товарна марка, упаковка, сервіс у маркетингу. Товарна марка: поняття, типи, значення. Рішення щодо створення товарних марок. Законодавче забезпечення охорони прав на знаки для товарів і послуг. Функції та значення товарної марки. Сервіс у комплексі маркетингу: види, завдання та значення системи сервісу для підприємств. Методи впровадження продукту на ринку.

Життєвий цикл товару. Концепція життєвого циклу товару. Види та стадії життєвого циклу товару та їх характеристика.

Тема 6. Маркетингова цінова політика

Сутність та формування маркетингової цінової політики. Ціна як елемент комплексу маркетингу. Етапи процесу встановлення ціни. Вплив на ціну факторів: споживачів, правового поля, учасників каналів товароруку, конкурентного середовища, витрат виробництва та реалізації товарів.

Принципи формування базової ціни туристичного продукту. Взаємозв'язок ціни з елементами комплексу маркетингу. Ціна як показник економічної цінності туристичного продукту. Роль ціни у комплексі маркетингу. Методи ціноутворення. Методи розрахунку рівня цін. Метод розрахунку цін на основі витрат. Метод математичного моделювання залежності цін від ринкових чинників. Параметричний метод. Метод формування цін з орієнтацією на попит. Метод розрахунку цін з орієнтацією на конкурентів. Методи ціноутворення на основі споживчої цінності товару.

Система управління цінами на туристичному підприємстві. Цінові стратегії: поняття, види. Цінові стратегії на ринку нових продуктів. Цінові стратегії на модернізованих продуктах. Стратегії формування цін на туристичні послуги.

Тема 7. Маркетингова політика розподілу

Сутність та основи формування політики розподілу, її завдання. Учасники товароруху та їх функції. Комплексний процес товароруху та його етапи. Чинники, які впливають на процес товароруху. Критерії вибору ефективної системи товароруху.

Збутова стратегія підприємства. Вибір каналів розподілу. Канали розповсюдження та їх характеристика. Структура та організація каналу товароруху. Маркетингові канали споживчих товарів і послуг. Маркетингові канали промислових каналів та послуг. Електронні маркетингові канали. Прямий та непрямий канали товароруху (нульовий, одно-, дво-, три рівневі). Вибір каналів товароруху.

Посередництво в системі розподілу. Оптова торгівля у системі маркетингу. Функції оптової торгівлі. Форми оптової торгівлі: оптова діяльність виробників, комерційна оптова діяльність, агенти, брокери. Роздрібна торгівля та її функції у розповсюдженні. Множинні канали і стратегічні об'єднання. Вертикальні, горизонтальні та комбіновані системи розповсюдження. Договірні вертикальні системи збуту. Мерчандайзинг

Тема 8. Маркетингова політика комунікацій.

Сутність та елементи комплексу маркетингових комунікацій. Поняття, функції, види маркетингових комунікацій. Комплекс маркетингових комунікацій: реклама, стимулювання збуту, «пабліситі» (пропаганда), «паблік рилейшнз», персональний (особистий) продаж, прямий маркетинг.

Роль, завдання та види реклами туристичних підприємств. Реклама в комплексі маркетингових комунікацій. Сутність реклами. Цілі, завдання, функції, види реклами. Елементи реклами як процесу: рекламодавці, рекламні організації, підприємства, агентства, засоби реклами, аудиторія реклами. Законодавче поле комунікаційної діяльності. Оцінювання рекламної програми. Розробка рекламного бюджету туристичного підприємства. Методи визначення загального бюджету на маркетингові комунікації. Метод визначення «від наявних коштів». Метод визначення «у відсотках від суми продажу». Метод визначення «на підставі зростання (зниження) порівняно з витратами минулого періоду». Метод конкурентного паритету. Метод визначення «виходячи із цілей та завдань».

Стимулювання збуту та особисті продажі в маркетингу туристичної фірми. Стимулювання збуту: стосовно покупців, посередників, продавців, сутність та заходи здійснення.

Зв'язки з громадськістю в туристичній сфері. «Пабліситі» - сутність та форми. «Паблік рилейшнз»: сутність, значення та заходи. Формування іміджу підприємств туристичної сфери. Синтетичні маркетингові комунікації. Виставки та ярмарки: призначення й особливості проведення. Спонсорство: характерні риси, умови застосування.

Тема 9. Управління маркетинговою діяльністю

Цілі, завдання та функції управління маркетинговою діяльністю. Стратегічне і тактичне планування маркетинговою діяльністю. Організаційні структури управління. Принципи та умови ефективної діяльності служби маркетингу. Види маркетингових організаційних структур та їх характеристики. Умови застосування оптимальних маркетингових структур управління. Організація маркетингового контролю.

Система маркетингового контролю на підприємстві. Стадії та види маркетингового контролю. Організація маркетингового контролю. Цілі, завдання та функції управління маркетинговою діяльністю.

ЗМІСТОВНІ МОДУЛІ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ, ПОНОВЛЮЮТЬСЯ НА ОС МАГІСТР

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ; МЕНЕДЖМЕНТ; ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ (див. ст.12-16,19-21)

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Тема 1. Сутність, розвиток та основні поняття управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції.

Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями.

Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації.

Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями.

Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності.

Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Національна інноваційна система.

Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій».

Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферу наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах.

Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.

Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва.

Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень.

Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій.

Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 6. Управління інноваційним проєктом

Інноваційний проєкт: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проєкту. Фінансування інноваційного проєкту.

Управління реалізацією інноваційних проєктів. Ресурсне забезпечення інноваційного проєкту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проєктного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проєкту.

Управління проєктними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 7. Управління ризиками в інноваційній діяльності

Управління ризиками в інноваційній діяльності. Поняття «управління ризиками». Класифікація ризиків. Система управління ризиками. Моніторинг ринку як перший етап процесу управління ризиками підприємства. Комплексна оцінка ризиків. Методи впливу на ризик можна розділити на чотири групи.

Тема 8. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування.

Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проєкту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проєктів. Методи оцінки інноваційних проєктів. Аналіз інноваційних проєктів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проєкту. Врахування проєктних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проєктів.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Тема 1. Концептуальні засади теорії стратегічного управління

Передумови розвитку теорії стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Предмет та об'єкт стратегічного управління підприємством. Стратегічні рішення на підприємствах та фактори впливу на їх прийняття. Ключові гіпотези стратегічного управління. Задачі стратегічного управління. Моделі стратегічного управління. Досвід та проблеми використання теорії стратегічного управління в процесі розвитку українських підприємств в ринкових умовах господарювання.

Тема 2. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства

Передумови для прийняття стратегічних рішень у процесі управління підприємством. Корпоративний, діловий, функціональний та операційний рівні

стратегічних рішень. Характерні риси стратегій підприємства. Загальна типологія стратегій за рівнями стратегічних рішень. Виробнича стратегія підприємства та її класифікація. Маркетингова стратегія підприємства та її субстратегії. Стратегії управління персоналом. Стратегії наукових досліджень та розробок. Стратегії підприємств на іноземних ринках.

Тема 3. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства

Основні етапи стратегічного управління: стратегічне планування, стратегічний аналіз; стратегічний вибір; реалізація стратегії. Місія підприємства та правила її формулювання в процесі стратегічного управління підприємством. Класифікація стратегічних цілей. Побудова дерева стратегічних цілей. Формування системи стратегічних цілей і завдань. Сутність та принципи планування стратегій.

Тема 4. Стратегічне планування

Принципи стратегічного планування. Значення стратегічного планування діяльності підприємства в умовах нестабільності зовнішнього оточення. Підходи до організації стратегічного планування у підприємстві. Процес стратегічного планування. Характеристика етапу цілеутворення. Вибір місії та правила її формування. Девіз та кредо підприємства. Класифікація стратегічних цілей.

Тема 5. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства

Сутність та об'єкти стратегічного аналізу в процесі прийняття стратегічних рішень. Специфіка загального, галузевого, операційного та внутрішнього середовища підприємства. Типи зовнішнього середовища підприємства. Особливості стратегічного аналізу середовища підприємств виробничої та невиробничої сфер діяльності. Наукові підходи до визначення ступеня нестабільності зовнішнього середовища. Ризики ринкового середовища та їх роль у стратегічному управлінні підприємством. Стратегічний аналіз галузевого середовища підприємства. Визначення ключових факторів успіху (КФУ).

Тема 6. Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг

Поняття «стратегічний потенціал підприємства». Елементи стратегічного потенціалу підприємства та фактори впливу на його формування і розвиток. Методи та показники оцінювання стратегічного потенціалу підприємства. Сутність, класифікація та основні характеристики конкурентних переваг підприємства. Ресурси та компетенції, як носії конкурентних переваг підприємства. Концепція ланцюга формування вартості (цінностей). Вплив змін у стратегічному потенціалі підприємства на розвиток та зміцнення його конкурентних переваг на ринку.

Тема 7. Види стратегічного управління

Девіантний та превентивний характер системи управління. Системи управління в умовах стабільного, динамічного зовнішнього оточення та в умовах кризової ситуації. Поняття «сильних» і «слабких» сигналів зовнішнього середовища в процесі стратегічного управління підприємством. Управління на засадах контролю, екстраполяції, передбачення змін. Управління на засадах гнучких екстрених рішень. Застосування різновидів стратегічного управління підприємствами України та інших країн світу.

Тема 8. Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства

Поняття «портфель підприємства» у стратегічному управлінні та мета його розробки. Стратегічна позиція підприємства та стратегічні зони господарювання (СЗГ): поняття та характеристика. Параметри, які характеризують стратегічну позицію підприємства та СЗГ. Ключові фактори успіху СЗГ: види та характеристика. Стратегічна сегментація ринку в процесі управління стратегічною позицією підприємства. Визначення реальної та потенційної ємності ринку. Привабливість СЗГ та її оцінювання. Стратегічна гнучкість (зовнішня та внутрішня) та синергізм СЗГ.

Тема 9. Генерування стратегій та умови їх реалізації

Критерії вибору стратегічних альтернатив. Використання матричних моделей у процесі генерування стратегій підприємства. Стратегічний набір підприємства та вимоги до його формування. Поняття стратегічної прогалини. Специфічні напрями заповнення стратегічної прогалини. Умови реалізації стратегії, пов'язані з управлінською структурою, організаційною культурою та персоналом підприємства. Створення корпоративної культури для підтримки стратегії підприємства.

Тема 10. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві

Мета та завдання стратегічного контролю в управлінні діяльністю підприємства в ринкових умовах господарювання. Методи оцінювання обраних підприємством стратегій. Критерії та показники ефективності стратегій. Оцінювання доцільності впровадження стратегічних змін на підприємстві в процесі реалізації стратегії. Суть стратегічних перетворень та визначення їх рівня. Характеристика впливу різнорівневих стратегічних змін на підприємство. Шляхи подолання стереотипів, що загрожують змінам.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Теорія адміністративного менеджменту

Історичні передумови та еволюція адміністративного менеджменту. Класична адміністративна школа. Теорія адміністративної організації ідеального типу. Сучасна концепція адміністративного менеджменту. Принципи адміністративного управління. Критика концепції адміністративного менеджменту. Проблеми й перспективи розвитку адміністративного менеджменту в умовах хаосу та невизначеності. Адміністративний менеджмент в різних ділових культурах та цивілізаціях.

Тема 2. Система адміністративного менеджменту та апарат управління

Система адміністративного управління. Категорії адміністративного менеджменту. Структура AMS. Рівні формування AMS. Адміністративні органи управління та їх різновиди. Адміністрація (апарат управління) як орган адміністративного управління та суб'єкт адміністративного менеджменту. Сутність і значення процесу адміністративного менеджменту. Складові процесу адміністративного менеджменту. Зміст діяльності, функції й завдання менеджера- адміністратора. Адміністративні посади та їх ієрархія.

Тема 3. Планування в адміністративному менеджменті

Сутність адміністративного планування. Цільовий підхід до планування. Принципи адміністративного планування. Рівні адміністративного планування. Методичні основи адміністративного планування. Методи розробки планів. Графіки виконання робіт. Стратегічне бачення, прогнозування і програмування. Перспективне і стратегічне планування як основна функція адміністрації. Цільові комплексні програми.

Тема 4. Організування праці підлеглих та проєктування робіт

Сутність організування діяльності адміністрації та її роль в адміністративному менеджменті. Організування структури адміністрації. Закріплення повноважень, обов'язків та відповідальності працівників адміністрації підприємства. Централізація та децентралізація управлінських повноважень в апараті управління. Методологічні основи проєктування організаційних структур адміністративного управління. Горизонтальний, функціональний розподіл праці та вертикальна спеціалізація адміністративного управління. Департаменталізація в апараті управління. Концепція проєктування роботи. Зв'язок технології та проєктування роботи. Моделі проєктування робіт.

Тема 5. Мотивування працівників апарату управління

Форми мотивування адміністративних працівників. Запобігання демотивації. Роль посадових окладів, надбавок, доплат та премій у мотивуванні апарату управління. Нетрадиційні підходи до мотивування працівників апарату управління. Побудова систем стимулювання адміністрації.

Тема 6. Контролювання та регулювання в адміністративному менеджменті

Види контролювання діяльності апарату управління. Попередній, поточний та завершальний контроль діяльності апарату управління. Особливості та умови контролювання адміністративної діяльності. Зміст адміністративного та виконавчого контролю. Особливості регулювання адміністративної діяльності в організації. Регулювання як спосіб усунення відхилень і недоліків адміністративної діяльності.

Тема 7. Адміністративні методи управління

Методи адміністративного менеджменту та їх класифікація. Організаційно-розпорядчі та адміністративно-розпорядчі методи. Документаційне, інформаційне, правове, кадрове і технічне забезпечення системи адміністративного менеджменту. Природа адміністративної влади. Персоналізація та персоніфікація влади. Типологія керівників і підлеглих. Адміністративний вплив. Раціоналізація, демократизація та економізація відносин між підлеглими й адміністрацією. Колективне управління.

Тема 8. Адміністрування управлінських рішень

Види управлінських рішень в системі адміністративного менеджменту. Створення системи комунікацій і інформаційного забезпечення організації. Побутова комунікаційних мереж в апараті управління. Форми адміністрування управлінських рішень. Характеристика систем виконання управлінських рішень. Форми прийняття управлінських рішень адміністрацією. Характеристика систем виконання управлінських рішень. Оцінка реалізації управлінських рішень. Санкції і стимулювання.

Тема 9. Сучасні технології адміністративного менеджменту

Інформаційні системи - основа сучасних технологій адміністративного менеджменту. Види та форми інформаційних систем в адміністративному менеджменті. Процесний підхід в адміністративному менеджменті. Адміністративні ноу-хау. Адміністрування бізнес-процесів. Адміністративний менеджмент та концепція «заощадливого виробництва». Інтеграція системи адміністративного менеджменту з автоматизованою системою управління організацією. Адміністративний менеджмент і системи управління якістю за стандартами ІБО.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь студента зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь студента не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим

			матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Економічна теорія [Електронний ресурс]: конспект лекцій: навч. посіб. для посібник для здобувачів ступеня бакалавра за освітніми програмами «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Б. В. Дергалюк. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 208 с.
2. Економічна теорія [Електронний ресурс]: навчальний посібник для самостійної роботи студентів / М. А. Мащенко, М. С. Бріль, О. М. Кліменко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, доц. М. А. Мащенко. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 266 с.
3. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність: підручник / Е.М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк [та ін.]; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2020. 412 с.
4. Економічна теорія: навч. посібник / С. І. Архієреєв [та ін.]; ред. С.І. Архієреєв; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: Іванченко І.С., 2020. 230 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52030> (дата звернення: 18.12.2025).
5. Економічна теорія: навчальний посібник. Укл: М.І. Колосінська, С.І. Белей, С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 200 с.
6. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за освітньо-професійними програмами економічних спеціальностей / Укладач: Артеменко Л.Б. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 88 с.
7. Ліст. Ф. Національна система політичної економії/ пер. з нім. Михайло Гавриш. К.: Наш Формат, 2021. 368 с.
8. Мікроекономіка і основи бізнесу: навч. посібник / Ф. В. Абрамов [та ін.]; ред. Н. Б. Решетняк; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків: ФОП Іванченко І. С., 2023. 268 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/64341> (дата звернення: 18.12.2025).
9. Основи підприємницької діяльності: підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2022. 516 с.
10. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 450 с.

ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
2. Теорія організації: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [автори-укладачі: С.В. Поліщук, О.В. Горбатюк; за заг. ред. С.В. Поліщук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 147 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7544> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Heather A. Haveman The Power of Organizations: A New Approach to Organizational Theory. Princeton University Press. 2022. 336 p.
4. Richard I. Daft. Organization Theory & Design. Cengage Learning. 2020. 688 p.

МЕНЕДЖМЕНТ

1. Ван ден Берг Гербен 25 ключових моделей управління / Пер. з англ. В.Луненко. Харків: Фабула. 2020. 208 с.
2. Джулі Чжоу. Становлення менеджера. Що робити, коли всі чекають від вас вказівок. Book Chef, 2020. 352 с.
3. Марченко О. М. Практикум з менеджменту: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 224 с.

4. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А.А. Вдовічен, О.Г. Вдовічена, В.А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172 с.
5. Менеджмент: навчальний посібник / С. І. Страпчук, О. П. Миколенко, І. А. Попова, В. В. Пустова. Вид. 2-ге переробл. і допов. Львів: «Новий Світ-2000», 2025. 356 с.
6. Менеджмент: організаційна ефективність: навчальний посібник / Шматько Н.М., Лінькова О.Ю, Кармінська-Белоброва М.В., Замула О.В. та ін. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 280 с.
7. Менеджмент: Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
8. Методологія та прикладні техніки досліджень в менеджменті: конспект лекцій: навч. посіб. для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-наукової програми «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 115 с. URL: <http://surl.li/fcaws> (дата звернення: 18.12.2025).
9. Страпчук С.І., Миколенко О.П, Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 356 с.
10. Шкільняк М.М, Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

1. Міжнародні економічні відносини. Бакалаврський курс: навч. посібник / За ред. І.М.Посохова, В.Г.Дюжева, В.О.Черепанової та ін. Частина II, Том II / За ред. С.І.Архієрєєва, І.М.Посохова, Н.Б.Решетняк. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2020. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/52071> (дата звернення: 18.12.2025).
2. Максименко Я. А. Курс міжнародної економіки: підручник / Я. А. Максименко ; Нац. техн. ун-т Харків. політехн. ін-т. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2021. 208 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/72824> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / [уклад.: О. І. Заєць, Н. О. Кушнір]; рец.: В.А. Вергун, В.П. Приходько; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/53623> (дата звернення: 18.12.2025).
4. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс]: підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, О. М. Сохацька [та ін.]; за заг. ред. А.І. Крисоватого, Р.Є. Зварича. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 662 с. URI: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/47101> (дата звернення: 18.12.2025).
5. Сидоров О.А. Світова економіка та міжнародні економічні відносини: підручник / О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т.В. Альошина; ред. П.А. Фісуненко. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 400 с. URI: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/10961> (дата звернення: 18.12.2025).

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Благун І.І., Зварич О.І., Колосок В.М. Операційний менеджмент: навч. посібник у схемах і таблицях. Електронне видання. Івано-Франківськ. 2025. 229 с. URI: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/23341/1/%D0%9E%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%BD%20%D0%86.%D0%86..pdf> (дата звернення: 18.12.2025).

2. Виробничий менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПП ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.А. Коцко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2024. 60 с.
3. Навчальний посібник «Операційний менеджмент (частина 1)» / Л.Я. Балаш, О.В. Лисюк, А.В. Саміло, О.І. Ковальчук – Львів: видавництво Репроцентр захід, 2023. 194 с. URI: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/handle/123456789/12175> (дата звернення: 18.12.2025).
4. Операційний менеджмент: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної форми навчання та дистанційного навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укладачі : Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородня. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 184 с. URI: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/8545> (дата звернення: 18.12.2025).

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

1. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Мотивація діяльності людини: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 154 с.
2. Кузьмін О.Є. Мотивування персоналу підприємств: інноваційні технології та реінжинірингові підходи: монографія. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2020. 215 с. URL: https://manusbook.com/9057_NULP_Motuvyivannya/1/ (дата звернення: 18.12.2025).
3. Лідерство та комунікації в організації: навчальний посібник / упорядники: Н. Я. Михаліцька, М. Р. Яцик. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 512 с.
4. Менеджмент персоналу: навч.-методич. посіб. / Дяків О. П., Коцур А. С., Островерхов В. М., Надвиничний С. А., Шкільняк М. М., Шушпанов Д. Г./ за заг. ред. М.М. Шкільняка. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 280 с.
5. Мотиваційний менеджмент: підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. К. : КНЕУ, 2014. 479 с.
6. Навчальний посібник: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Управління персоналом»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці»/ Л.С. Борданова, В.Е. Мельничук, Н.В. Рощина Н.В. Семенченко; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2020. 103 с
7. Управління персоналом: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О.А. Хілуха, П.М. Косінський; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 414 с. URL: http://elibrary.collegesnau.com/wp-content/uploads/2024/12/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%BC_%D0%BF%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9B%D1%83%D1%86%D1%8C%D0%BA-2023.pdf (дата звернення: 18.12.2025).

МАРКЕТИНГ

1. Буряк Р.І., Збарський В.К., Талавира М.П., Бондаренко В.М. Маркетинг: [підручник]. Київ: ЦП «КОМПРИНТ». 2023. 538 с. URL: <https://utek.uz.ua/wp-content/uploads/2025/05/R.I.-Buryak-Marketyng-Pidruchnyk.pdf> дата звернення: 18.12.2025).
2. Інноваційний маркетинг: навч. посібник. [Електронний ресурс] / В.В. Барабанова, Г.А. Богатирьова. Кривий Ріг: Вид.ДонНУЕТ, 2022. 145 с.

3. Котлер Ф. Маркетинг від А до Я. К.: Альпіна Паблішер Україна, 2021. 252 с.
4. Майовець Є.І., Майовець Я.М. Маркетинг у роздрібній торгівлі: навч. посібник. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 220 с.
5. Маркетинг: навч. посіб. / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин [та ін.] ; за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 180 с.
6. Маркетинг: навч. посіб. для здобувачів перш. (бакалавр.) рівня вищ. освіти спец. 075 «Маркетинг» / за ред. А. В. Вербицької, С. О. Полковниченко. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. 276 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/30350> (дата звернення: 18.12.2025).
7. Маркетинг: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 051 «Економіка» освітніх програм «Економіка і бізнес», «Економічна аналітика», «Міжнародна економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Ю. О. Гавриш, О. В. Зозульов, Т. О. Царьова. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. 68 с.
8. Сенишин О. С., Кривешко О. В. Маркетинг: навч. посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2020. 347 с.

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

1. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: Підручник. К.: Гельветика. 2023. 334 с.
2. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: ЛДУВС.2022. 296 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4973/1/Kopytko-Blaha.pdf> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Стадник В.В., Головчук Ю.О. Управління інноваціями на основі розвитку партнерських відносин підприємства: монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. 232 с.
4. Теоретико-методичні засади використання цифрових технологій в Україні шляхом впровадження досвіду ЄС : колективна монографія / за ред. А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, О. Г. Череп. Запоріжжя : Видавець ФОП Мокшанов В. В., 2024. 246 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/24080> (дата звернення: 18.12.2025).
5. Управління інноваціями: Навчальний посібник / В.М. Мацука, Т.І. Ніколенко. Маріуполь: МДУ, 2019. 182 с.
6. Управління проектами: навч. посібник (для здобувачів вищої освіти всіх спеціальностей) / В.Я. Омельченко, Д.Л. Тарасенко, В.М. Мацука, М.О. Горбашевська, О.Г. Ткаченко, В.С. Коверза. Київ: МДУ, 2025. 301 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4973/1/Kopytko-Blaha.pdf> (дата звернення: 18.12.2025).
7. Biazzo S., Filippini R. Product Innovation Management. Springer, 2021. 194 p.
8. Dodgson M. Innovation Management: A Research Overview. Routledge, 2021. 80 p.
9. European experience in the use of digital technologies in the economy : collective monograph / edited by A. V. Cherep, I. M. Dashko, Yu. O. Ohrenych, O. H. Cherep, V. M. Helman. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. 326 p. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/12345/26563/0063121.pdf?sequence=3#page=193> (дата звернення: 18.12.2025).
10. Innovation Management in the Intelligent World / T.U. Daim, D. Meissner (Eds.). Springer, 2020. 448 p.

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

1. Корпоративне управління: навч. посібник (для студентів спец. 073 «Менеджмент», 242 «Туризм» усіх форм навчання) / А. В. Балабаниць, М. О. Горбашевська, Л. А. Кислова, В. М. Мацука. Маріуполь: МДУ, 2019. 237 с. URL: <https://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/8277> (дата звернення: 18.12.2025).

2. Стратегічне управління: конспект лекцій. Навчальний посібник [Електронний ресурс]: навчальний наочний посібник для студентів, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізацією «Менеджмент і бізнес адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. Л. П. Артеменко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 342 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45891> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Стратегічне управління: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної, заочної, дистанційної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укладачі: Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 129 с.
4. Стратегічне управління: Навчальний посібник/ укл. А.В. Балабаниць, М.О. Горбашевська, Л.А. Кислова, В.М. Мацука, Ф.Л. Перепадя. Маріуполь: МДУ, 2022. 343 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9071/1/strateg_upr_navch_posib_2022.pdf (дата звернення: 18.12.2025).
5. Стратегічний менеджмент: підручник./ О.А. Сидоров, Н.О. Фісуненко, Т. В. Альошина, А.Є. Фоменко. Дніпро: Арт-Прес, 2024, 352 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/14392> (дата звернення: 18.12.2025).
6. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Кременч. льот. коледж. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
7. Черчик Л.М., Левицький В.В. Стратегічний менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 165 с.
8. Das S.K., Mishra C.R. Corporate Governance. New Delhi. 2020.
9. Raval V.H. Corporate Governance. A Pragmatic Guide for Auditors, Directors, Investors, and Accountants. CRC Press. 2020.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

1. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник/ Н.Я. Михаліцька, М.Р. Верескля, В. С. Михаліцький. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
2. Воронкова В.Г., Нікітенко В.О., Олексенко Р.І. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітньої програми «Публічне управління та адміністрування». Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 244 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/handle/12345/6610> (дата звернення: 18.12.2025).
3. Менеджмент і адміністрування: підручник для бакалаврів / Колектив авторів: к.е.н., доц.Терлецька Н.М.; д.е.н., доц. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас. Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запихляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторошук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчак Л.Л. Чернівці: 2022. 320 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4882> (дата звернення: 18.12.2025).
4. Теліженко О.М. Адміністративний менеджмент для магістрів: підручник (стереотипне видання). 2025. 872 с.
5. Фролова Є.І., Корнута Л.М. Адміністративний менеджмент: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання). Одеса: НУ «ОЮА»; Кафедра адміністративного і фінансового права, 2021. -82 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/15653> (дата звернення: 18.12.2025).